

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 48/20
V Luxemburgu 23. apríla 2020

Rozsudok vo veci C-507/18
NH/Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford

Homofóbne vyhlásenia predstavujú diskrimináciu v zamestnaní a povolani, pokiaľ ich urobí osoba, ktorá je alebo môže byť vnímaná ako osoba, ktorá má rozhodujúci vplyv na náborovú politiku určitého zamestnávateľa

V takom prípade môže vnútroštátne právo stanovovať, že združenie má právo podať žalobu o náhradu škody, aj keď nie je identifikovateľná žiadna poškodená osoba

V rozsudku z 23. apríla 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18), Súdny dvor rozhodol, že vyhlásenia urobené osobou počas audiovizuálnej relácie, podľa ktorých by nikdy nezamestnala osoby s určitou sexuálnou orientáciou, ani by s nimi nenadviazala spoluprácu vo svojom podniku, spadajú do vecnej pôsobnosti smernice 2000/78¹ (ďalej len „antidiskriminačná smernica“), a konkrétnejšie pod pojem „podmienky prístupu k zamestnaniu... alebo povolaniu“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) tejto smernice aj napriek tomu, že v čase, keď boli tieto vyhlásenia urobené, neprebiehala ani nebolo plánované nijaké výberové konanie, pod podmienkou, že spojitosť medzi týmito vyhláseniami a podmienkami prístupu k zamestnaniu alebo povolaniu v tomto podniku nie je hypotetická.

V prejednávanej veci advokát počas rozhovoru v rozhlasovom vysielaní vyhlásil, že by nikdy nezamestnal homosexuálnu osobu, ani by nenadviazal spoluprácu s takou osobou vo svojej advokátskej kancelárii. Keďže sa združenie advokátov, ktoré sa zaoberá súdnym vymáhaním práv lesbických, homosexuálnych, bisexuálnych, transgenderov alebo intersexuálnych osôb (LGBTI), domnievalo, že uvedený advokát poskytol vyjadrenia predstavujúce diskrimináciu na základe sexuálnej orientácie pracovníkov, podalo proti nemu žalobu s cieľom získať náhradu škody. Po tom, čo bolo žalobe v prvostupňovom konaní vyhovievané a rozsudok bol potvrdený v odvolacom konaní, advokát podal proti rozsudku vydanému v odvolacom konaní kasačný opravný prostriedok na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko). Tento súd sa teda obrátil na Súdny dvor s otázkou týkajúcou sa najmä výkladu pojmu „podmienky prístupu k zamestnaniu... alebo k povolaniu“ v zmysle antidiskriminačnej smernice.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že tento pojem si vyžaduje autonómny a jednotný výklad a nemôže sa vykladať reštriktívne, na základe čoho vyložil uvedený pojem s odkazom na rozsudok Asociația Accept².

Súdny dvor tak okrem iného zdôraznil, že vyhlásenia naznačujúce existenciu homofóbnej náborovej politiky spadajú pod pojem „podmienky prístupu k zamestnaniu... alebo k povolaniu“, aj keď pochádzajú od osoby, ktorá nemá právnu spôsobilosť vykonávať nábor zamestnancov, pokiaľ medzi týmito vyhláseniami a náborovou politikou existuje spojitosť, ktorá nie je hypotetická.

Existenciu takejto spojitosti musia posúdiť vnútroštátne súdy na základe všetkých okolností, ktorými sa vyznačujú predmetné vyhlásenia. V tejto súvislosti sú relevantné najmä postavenie autora vyhlásení a funkcia, z akej sa vyjadroval, pričom z nich musí vyplývať, že je alebo môže byť vnímaný ako osoba, ktorá má rozhodujúci vplyv na náborovú politiku zamestnávateľa.

¹ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79). Táto smernica tak v oblasti, ktorú pokrýva, konkretizuje všeobecnú zásadu zákazu diskriminácie v súčasnosti zakotvenú v článku 21 Charty základných práv Európskej únie.

² Rozsudok Súdneho dvora z 25. apríla 2013, Asociația Accept (C-81/12, tlačové komuniké 52/13).

Vnútroštátne súdy musia tiež zohľadniť povahu a obsah dotknutých vyhlásení, ako aj kontext, v ktorom boli tieto vyhlásenia urobené, najmä ich verejnú alebo súkromnú povahu.

Podľa Súdneho dvora tento výklad nemôže byť spochybnený skutočnosťou, že uvedený spôsob výkladu pojmu „podmienky prístupu k zamestnaniu... alebo k povolaniu“ môže spôsobiť prípadné obmedzenie výkonu slobody prejavu. Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul, že sloboda prejavu nie je absolútnym právom a jej výkon môže zahŕňať obmedzenia pod podmienkou, že takéto obmedzenia sú ustanovené zákonom, rešpektujú podstatu tohto práva a dodržiavajú zásadu proporcionality. Táto zásada predpokladá overenie toho, či sú tieto obmedzenia nevyhnutné a skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo potrebe ochrany práv a slobôd iných. V prejednávanej veci sú tieto podmienky splnené, keďže obmedzenia vyplývajú priamo z antidiskriminačnej smernice a uplatňujú sa iba na účely dosiahnutia jej cieľov, a to zaručenie zásady rovnosti zaobchádzania v zamestnaní a povolanií a dosiahnutie vysokej úrovne zamestnanosti a sociálnej ochrany. Okrem toho zásah do výkonu slobody prejavu nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov uvedenej smernice, pokiaľ zakazuje len vyhlásenia, ktoré predstavujú diskrimináciu v zamestnaní alebo povolanií. Obmedzenia vyplývajúce z antidiskriminačnej smernice sú navyše nevyhnutné na zabezpečenie práv v zamestnaní a povolanií, ktoré majú osoby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Samotná podstata ochrany poskytovanej uvedenou smernicou v oblasti zamestnania a povolania by sa totiž mohla stať iluzórnou, ak by vyhlásenia spadajúce pod pojem „podmienky prístupu k zamestnaniu... alebo k povolaniu“ v zmysle tej istej smernice nepatrili do jej pôsobnosti z dôvodu, že boli urobené v rámci zábavného audiovizuálneho vysielania alebo boli vyjadrením osobného názoru ich autora.

Napokon Súdny dvor rozhodol, že antidiskriminačná smernica nebráni talianskej právnej úprave, ktorá priznáva automaticky aktívnu legitímáciu na podanie žaloby s cieľom zabezpečiť dodržiavanie povinností vyplývajúcich z tejto smernice, a prípadne na náhradu škody združeniu advokátov, ktorého predmet činnosti spočíva v obhajovaní osôb na súde, ktoré majú najmä určitú sexuálnu orientáciu, a v podporovaní kultúry a dodržiavania práv tejto kategórie osôb, z dôvodu tohto predmetu a bez ohľadu na svoju prípadnú neziskovú povahu, pokiaľ došlo ku skutočnostiam, ktoré môžu predstavovať diskrimináciu v zmysle uvedenej smernice voči danej kategórii osôb, a pokiaľ nie je identifikovateľná žiadna poškodená osoba.

Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, že hoci smernica neukladá povinnosť priznať takéto oprávnenie združeniu, o aké ide vo veci samej, pokiaľ nie je identifikovateľná žiadna poškodená osoba, priznáva členským štátom možnosť zaviesť alebo ponechať v platnosti predpisy, ktoré sú pre ochranu zásady rovnakého zaobchádzania výhodnejšie než ustanovenia, ktoré obsahuje. Prináleží teda členským štátom, ktoré sa rozhodli pre túto možnosť, aby rozhodli, za akých podmienok môže združenie začať súdne konanie, ktorého predmetom je určenie existencie diskriminácie a jej sankcionovanie. Prináleží im predovšetkým určiť, či to, že združenie je ziskovej alebo neziskovej povahy, má mať vplyv na posúdenie jeho aktívnej legitímácie na tieto účely, ako aj spresniť rozsah danej žaloby, najmä sankcie, ktoré možno uložiť na základe takéhoto konania, pričom takéto sankcie musia byť v súlade s článkom 17 antidiskriminačnej smernice účinné, primerané a odstrašujúce, a to aj vtedy, pokiaľ nie je identifikovateľná žiadna poškodená osoba.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499